

УДК 342.9:001.89

Д.В. Смерницький,
кандидат юридичних наук

СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ¹

У статті розглянуті суб'єкти адміністративно-правового забезпечення прав інтелектуальної власності в Україні.

Ключові слова: суб'єкти забезпечення прав інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної власності, органи управління.

В статье рассмотрены субъекты административно-правового обеспечения прав интеллектуальной собственности в Украине.

Ключевые слова: субъекты обеспечения прав интеллектуальной собственности, объекты интеллектуальной собственности, органы управления.

Paper describes the subjects of administrative and legal support of intellectual property in Ukraine.

Keywords: subjects of the support of intellectual property, objects of intellectual property, authorities.

Продовжимо розгляд суб'єктів адміністративно-правового забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності. У першій частині статті ми розглянули суб'єкти загальної компетенції, суб'єкти галузевої компетенції та суб'єкти, які входять до системи правоохоронних органів. Наступна (четверта) підгрупа – це суб'єкти, які входять до системи контролюючих органів.

4. Суб'єкти, які входять до системи контролюючих органів. Контролюючі органи діють у тісній співпраці з правоохоронними органами у сфері забезпечення законності у певній сфері, у тому числі у сфері забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності. І хоча ця функція, як здається, є другорядною стосовно правоохоронних функцій, вона посідає чільне місце у системі охорони та захисту відповідних прав, адже становить лакмусовий папірець, який перший реагує на порушення відповідних прав та подає сигнал до правоохоронних органів, які вже безпосередньо здійснюють функції охорони та захисту прав. Контролюючі органи так само, як і правоохоронні, діють від імені держави та входять до державної системи забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності та вони також, як правоохоронні органи поряд з виконанням своїх основних функцій беруть певну участь в організаційному забезпеченні прав на об'єкти інтелектуальної власності.

До контролюючих органів, які наділені функціями управління у сфері забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності, можна віднести Антимонопольний комітет України, Міністерство доходів і зборів України, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (з функціями в галузі стандартизації, сертифікації та якості) та Міністерство фінансів України (з функціями забезпечення реалізації державної, фінансової, бюджетної, податкової, митної політики, політики у сфері державного фінансового контролю).

¹ Продовження. Початок у № 4, 2013 р.

Антимонопольний комітет України забезпечує захист від недобросовісної конкуренції, пов'язаної з неправомірним використанням об'єктів інтелектуальної власності. Органи Комітету розглядають справи про порушення антимонопольного та конкурентного законодавства, ухвалюють обов'язкові для виконання рішення про припинення порушень, накладають штрафи у випадках, передбачених законодавством, надсилають правоохоронним органам матеріали про порушення законодавства, що містять ознаки злочину, та рекомендації щодо заходів, спрямованих на запобігання скоєння правопорушень [1, 105].

Міністерство доходів і зборів України, як правонаступник Державної податкової служби України та Державної митної служби України, що реорганізовано згідно Указу Президента України № 141/2013 від 18.03.2013 [2], здійснює контроль за своєчасністю, достовірністю, повнотою нарахування та сплати податків та зборів (обов'язкових платежів). Зазначена функція стосується і сплати податків при ввезенні чи виробництві продукції із застосуванням об'єктів інтелектуальної власності. Крім того, забезпечує реєстрацію переміщення через митний кордон України товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності, та здійснює комплекс передбачених законодавством заходів з недопущення переміщення через митний кордон України товарів, виготовлених з порушенням прав інтелектуальної власності. Порядок подачі та розгляду заяв, порядок ведення реєстру визначаються Кабінетом Міністрів України. Після реєстрації відповідного товару в реєстрі спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи митні органи України вживають заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон України контрафактних товарів [1, 105].

Мінекономрозвитку України входить до системи органів виконавчої влади і є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної політики економічного і соціального розвитку, цінової, промислової, інвестиційної, зовнішньоекономічної політики, державної політики у сфері торгівлі, державної регіональної політики, державної політики з питань розвитку підприємництва, технічного регулювання та захисту прав споживачів, а також міжвідомчої координації з питань економічного і соціального співробітництва України з Європейським Союзом. Мінекономрозвитку України є спеціально уповноваженим органом у сфері державних закупівель, метрології, з питань державно-приватного партнерства, оборонного замовлення. Крім того, Міністерство економічного розвитку і торгівлі України є правонаступником: Міністерства економіки України; Міністерства промислової політики України в частині формування та реалізації промислової політики; Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва в частині формування та реалізації державної регуляторної політики, державної політики з питань розвитку підприємництва, ліцензування та дозвільної системи у сфері господарської діяльності; Державної служби технічного регулювання України в частині формування та реалізації державної політики у сфері технічного регулювання (стандартизації, метрології, сертифікації, оцінки (підтвердження) відповідності, управління якістю), а також формування та реалізації державної політики у сфері захисту прав споживачів (крім функцій з реалізації державної політики з питань державного контролю у сфері захисту прав споживачів; функцій з формування та реалізації державної політики з питань безпечності харчових продуктів) [3].

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, а точніше Департамент технічного регулювання Міністерства, що на сьогодні виконує функції Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої

політики, який ліквідовано, здійснює виконання робіт у галузі стандартизації, сертифікації та якості, забезпечує охорону прав споживачів, а також контролює рекламу в цій сфері. У Департаменті діють підрозділи з питань стандартизації, оцінки відповідності, запровадження системи управління якістю, реєстру державної системи сертифікації та ін.

Мінфін України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної фінансової, бюджетної, податкової, митної політики, політики у сфері державного фінансового контролю, казначейського обслуговування бюджетних коштів, бухгалтерського обліку, випуску і проведення лотерей, організації та контролю за виготовленням цінних паперів, документів суворої звітності, видобутку, виробництва, використання та зберігання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння [3].

Розглядаючи питання визначення суб'єктів державного управління у сфері адміністративно-правового забезпечення прав інтелектуальної власності і включаючи до його складу фінансово-економічні суб'єкти органів виконавчої влади, необхідно розглянути співвідношення адміністративного та фінансового права.

Ведучи мову про співвідношення адміністративного та фінансового права, Т.О. Коломоєць зазначає, що спостерігається схожість у методах правового регулювання й розбіжність у предметах правового регулювання. Фінансове право регулює відносини, які складаються у процесі мобілізації, розподілу, перерозподілу та використання коштів, що становлять національний дохід держави. Адміністративне ж право регулює державні процедурні правила розв'язання фінансових справ, організаційні структури, форми фінансових відносин тощо. Таким чином, фінансове право регулює відносини щодо розподілу фінансів, а адміністративне право – організаційні питання роботи фінансових органів, тобто фінансове право регулює фінансові відносини як особливий різновид економічних відносин, а адміністративне право – управлінські відносини в галузі фінансів [4, 7].

Отже, на основі наведеного слід зазначити, що Міністерство економічного розвитку та торгівлі і Міністерство фінансів України поряд з наведеними функціями мають також функції управління в галузі регулювання державних процедурних правил розв'язання фінансових справ, організаційних структур, форм фінансових відносин у тому числі і в сфері забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

5. Суб'єкти, які входять до системи органів судової влади. До цієї кваліфікаційної підгрупи суб'єктів необхідно віднести суди спеціалізованої компетенції та загальної юрисдикції.

До правопорушень у сфері інтелектуальної власності, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення [5], відносяться ті, що передбачені статтями: 51² (порушення прав на об'єкт права інтелектуальної власності), 107¹ (порушення законодавства про племянну справу у тваринництві), 164³ (недобросовісна конкуренція), 164⁶ (демонстрування і розповсюдження фільмів без державного посвідчення на право розповсюдження і демонстрування фільмів), 164⁷ (порушення умов розповсюдження і демонстрування фільмів, передбачених державним посвідченням на право розповсюдження і демонстрування фільмів), 164⁹ (незаконне розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних), 164¹³ (порушення законодавства, що регулює виробництво, експорт, імпорт дисків для лазерних систем зчитування, експорт, імпорт обладнання чи сировини для їх виробництва).

У структурі судової влади у складі Вищого господарського суду України у 2001 році було створено Судову палату з розгляду справ у господарських спорах,

пов'язаних із захистом права на об'єкти інтелектуальної власності. Спеціалізуються у сфері права інтелектуальної власності і окремі судді господарських судів Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва і Севастополя, а також Апеляційних господарських судів. Слід зауважити, що більшість суддів, які здійснюють професійну діяльність у цій площині, отримали, крім фахової, також вищу освіту у сфері інтелектуальної власності, що дозволяє їм на більш високому професійному рівні вирішувати судові спори [1, 94].

Створення судової палати з розгляду справ стосовно захисту інтелектуальної власності та підвищення рівня обізнаності суддів у сфері інтелектуальної власності – це вагомий крок до поліпшення забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Адже тільки обізнані судді у зазначеній сфері можуть кваліфіковано розібратися у справі та винести єдино-правильний вердикт.

Але проблем у цій сфері ще достатньо. Спори з порушення прав інтелектуальної власності розглядаються також судами загальної юрисдикції та адміністративними судами. А от в них бракує суддів зі знаннями у сфері інтелектуальної власності. Як зазначає Д. Притика, “на жаль, досвіду та практики розгляду справ даної категорії у нас ще замало. В умовах недостатнього росту виробництва, наявності інших кризових явищ в економіці інтелектуальний, науково-технічний потенціал і творча діяльність, що стосується гуманітарної сфери життя людини, зазнали чималих втрат. З цієї причини кількість судових справ із захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності незначна” [6, 53–54; 7, 63].

Та справа навіть не в тому. Більш за все проблема постає у загальній неграмотності громадян держави щодо сфери забезпечення прав інтелектуальної власності. Багато хто не бачить сенсу в охороні своїх прав на створений об'єкт інтелектуальної власності, стверджуючи, що його все одно поцуплять. Отже, на нашу думку, в першу чергу, необхідно підвищувати загальний рівень грамотності та культури громадян у зазначеній сфері, прививати думку, що створені об'єкти інтелектуальної власності необхідно належним чином охороняти та використовувати. Тільки через призму тотальної грамотності у цій сфері ми зможемо прийти до налагоджених правових відносин.

6. Суб'єкти, які входять до системи органів прокуратури. До основних функцій прокуратури відноситься також і представництво інтересів громадянина або держави в суді, що встановлено в Законі України “Про прокуратуру” [8, ст. 5]. О. Михайленко зазначає, що таке представництво є складними правовідносинами, де прокурор, реалізуючи свої повноваження щодо виконання конституційної представницької функції, вчиняє в суді від імені держави процесуальні дії з метою захисту законних інтересів громадянина [6, 54; 9, 27]. Зважаючи на той факт, що вище було визначено поняття терміна “захист” як відновлення порушених прав на об'єкти інтелектуальної власності, в тому числі і в суді, необхідно зробити висновок, що органи прокуратури також можуть брати участь у захисті прав на об'єкти інтелектуальної власності.

7. Суб'єкти, які входять до системи державного регулювання у сфері трансферу технологій. Це підгрупа суб'єктів, яка задіяна у державному регулюванні забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Вона визначена Законом України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, який визначає правові, економічні, організаційні та фінансові засади державного регулювання діяльності у сфері трансферу технологій і спрямований на забезпечення ефективного використання науково-технічного та інтелектуального потенціалу України, технологічності виробництва продукції, охорони майнових прав на вітчизняні технології та/або їх складові на території держав, де планується

або здійснюється їх використання, розширення міжнародного науково-технічного співробітництва у цій сфері [10].

Відповідно до Закону [10, ст. 3] суб'єктами трансферу технологій є:

- уповноважений орган з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, уповноважений орган з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також Національна академія наук України та галузеві академії наук, які беруть участь у закупівлі, передачі та/або використанні технологій;

- підприємства, наукові установи, організації, вищі навчальні заклади та інші юридичні особи незалежно від форми власності, що створюють та/або використовують технології та/або їх складові і яким належать або передаються майнові права на використання об'єктів права інтелектуальної власності, що є складовими технологій;

- фізичні особи, які безпосередньо беруть участь у створенні, трансфері та застосуванні технологій та/або їх складових, надають необхідні для цього інформаційні, фінансові та інші послуги на всіх стадіях просування технологій та/або їх складових на ринок.

До державних органів управління щодо забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності слід включити уповноважений орган з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, уповноважений орган з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, а також Національну академію наук України та галузеві академії наук, які беруть участь у закупівлі, передачі та/або використанні технологій.

На сьогодні функції щодо забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу (передачі) технологій і прав на об'єкти інтелектуальної власності, що створені повністю або частково за рахунок коштів державного бюджету, відносяться, як зазначалося вище, до компетенції Міністерства освіти і науки України [11], але чіткого визначення щодо уповноваженого органу з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій та уповноваженого органу з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій немає.

Національна академія наук України та галузеві академії наук безперечно здійснюють у зазначеній сфері державну управлінську функцію, адже згідно ст. 1 Закону України “Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академії наук та статусу їх майнового комплексу” [12]:

- Національна академія наук України є вищою державною науковою організацією України, яка організовує і здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження, а також координує проведення фундаментальних досліджень у наукових установах та організаціях України;

- галузеві академії наук є державними науковими організаціями України, які здійснюють фундаментальні дослідження, організовують, проводять та координують прикладні дослідження у відповідних галузях науки;

- Національна академія наук України, галузеві академії наук засновані на державній власності, фінансуються з Державного бюджету України, а також з інших, не заборонених законодавством України, джерел фінансування.

Згідно ст. 6 Закону України “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій” [10] завдання та повноваження уповноваженого органу з

питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій є такі:

1) основним завданням уповноваженого органу з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій є забезпечення формування державної політики щодо трансферу технологій, набуття, охорона і захист об'єктів права інтелектуальної власності, передача майнових прав на технології та/або їх складові, створені з використанням коштів Державного бюджету України (далі – бюджетні кошти);

2) уповноважений орган з питань формування та забезпечення реалізації державної політики у сфері трансферу технологій для виконання покладених на нього завдань:

– погоджує проекти концепцій державних програм розвитку галузей економіки та державних програм у частині трансферу технологій;

– подає державним замовникам пропозиції до проектів державних програм розвитку галузей економіки стосовно набуття або передачі майнових прав на технології та/або їх складові;

– подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо законодавчого стимулювання діяльності зі створення та впровадження високих технологій;

– подає в установленому порядку пропозиції щодо здійснення за державним замовленням галузевої підготовки та перепідготовки фахівців з питань інтелектуальної власності, управління інноваційною діяльністю (інноваційними проектами) і трансферу технологій, що передбачає одержання дипломів державного зразка;

– виконує інші функції, передбачені законом.

Стаття 7 Закону [10] визначає завдання та повноваження уповноваженого органу з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій.

Основними завданнями уповноваженого органу з питань реалізації державної політики у сфері трансферу технологій є:

– визначення найбільш ефективних шляхів використання і трансферу технологій та їх складових, насамперед вітчизняного походження;

– забезпечення системного підходу до ведення реєстрів технологій та контролю за передачею майнових прав на технології та їх складові, створені за бюджетні кошти, узагальнення даних галузевих реєстрів технологій та звітів про всі роботи, пов'язані зі створенням і використанням технологій та їх складових;

– розвиток інфраструктури та залучення інвестицій у сферу трансферу технологій;

– виявлення, запобігання та припинення порушень у цій сфері.

8. Окремою групою необхідно виділити *державні установи, організації та підприємства* – ще один різновид суб'єктів, які беруть участь у забезпеченні прав на об'єкти інтелектуальної власності. Звісно, вони можуть брати участь у охороні, захисті чи правовому регулюванні сфери інтелектуальної власності тільки за умови, коли органи виконавчої влади делегують їм частину своїх повноважень щодо управління сферою інтелектуальної власності.

До суб'єктів підгрупи, яку ми визначили вище, слід віднести: Український інститут промислової власності (Укрпатент), Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг, Українське агентство з авторських прав і суміжних прав, Державне підприємство “Інтелзахист”.

Український інститут промислової власності (Укрпатент) – державне підприємство, яке створене на базі Державного патентного відомства України та державного підприємства “Інституту промислової власності”. На цей час

Укрпатент підпорядкований Державній службі інтелектуальної власності України та належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України. Укрпатент є єдиним в Україні органом, що проводить експертизу заявок на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, знаки для товарів і послуг, топографії інтегральних мікросхем, зазначення походження товарів тощо) на відповідність умовам надання правової охорони, виносить рішення щодо видачі охоронних документів, забезпечує здійснення державної реєстрації об'єктів промислової власності та офіційної публікації відомостей про них. З метою полегшення патентного пошуку в системі створено Патентно-інформаційну базу експертизи (ПІБ) та Фонд патентної документації громадського користування (ФГК) [1, 98–100].

Український центр інноватики та патентно-інформаційних послуг створено у травні 2001 р. як філію державного підприємства “Український інститут промислової власності”. Головною метою створення Центру стало забезпечення реальних механізмів сприяння винахідницькій та інноваційній діяльності [1, 101].

Українське агентство з авторських і суміжних прав є основною ланкою охорони авторських прав, належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України та підпорядковане Державній службі інтелектуальної власності України. Агентство створене з метою управління на колективній основі майновими правами суб'єктів авторського права і (або) суміжних прав. Агентство з авторських і суміжних прав здійснює: оформлення матеріалів державної реєстрації; укладання з користувачами ліцензійних угод; збір, розподіл та виплату авторської винагороди; ведення обліку користувачів авторських прав та суміжних прав; правовий захист авторських прав тощо [1, 101–102].

Державне підприємство “Інтелзахист” створене відповідно до наказу МОН України від 6 серпня 2002 року № 449. Підприємство засноване на засадах державної власності, належить до сфери управління Міністерства освіти і науки України та підпорядковане Державній службі інтелектуальної власності України. Підприємство створене з метою удосконалення організації видачі контрольних марок для маркування примірників аудіовізуальних творів та фонограм, а також посилення захисту прав у сфері інтелектуальної власності [1, 103–104].

Оскільки ми розглядаємо суб'єктів, яким надано функції по виконанню державних управлінських повноважень, що дозволяють їм здійснювати вплив стосовно регулювання суспільних відносин, а також регулювання діяльності учасників цих відносин з метою правомірного розпорядження правами на об'єкти інтелектуальної власності, та враховуючи, що головною рисою суб'єкта державного управління є наявність у нього певної компетенції і владних повноважень, які дають змогу втілювати свою волю у формі управлінських рішень, керівних команд, приписів, обов'язкових для виконання, то, мабуть, розгляд груп зазначених суб'єктів можна завершити.

Але слід також сказати декілька слів про суб'єкти, які не мають явно виражених владних повноважень у зазначеній сфері, але безпосередньо впливають на державне управління із забезпечення прав інтелектуальної власності.

До наукових установ, діяльність яких безпосередньо пов'язана з правовими дослідженнями проблем сфери інтелектуальної власності, належать, зокрема, Центр інтелектуальної власності та передачі технологій НАН України, Міжнародний центр правових проблем інтелектуальної власності при Інституті держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, а також Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності Академії правових наук України. НДІ інтелектуальної власності Академії правових наук України, який створений відповідно

до постанови Кабінету Міністрів України № 582 від 29 травня 2001 р. і є державною науковою установою (заснованою на державній власності), що здійснює фундаментальні та прикладні наукові дослідження у сфері інтелектуальної власності, бере участь у розробці проектів законів та інших нормативно-правових актів з питань інтелектуальної власності, готує експертні висновки з питань інтелектуальної власності. В інституті проводяться наукові, судові, експертні дослідження, економіко-правові дослідження при розподілі прав на об'єкти інтелектуальної власності за умови їх комерціалізації, досліджуються правові проблеми забезпечення інноваційної діяльності тощо [1, 105–106].

Крім того, на сферу інтелектуальної власності здійснюють вплив суб'єкти недержавного (громадського) управління, які можна умовно поділити на дві групи. Перша група – творчі громадські спілки (об'єднання): Національна спілка письменників України, Національна спілка кінематографістів України, Національна спілка театральних діячів України, Спілка фотохудожників України, Спілка дизайнерів України тощо. Друга група – громадські організації, що спеціалізуються на сфері інтелектуальної власності: Всеукраїнська асоціація патентних повірених, “Антипіратський союз України”, Українська група Міжнародної асоціації з охорони промислової власності, Всеукраїнська громадська організація Коаліція з питань захисту прав інтелектуальної власності, Всеукраїнська асоціація інтелектуальної власності тощо [1, 106]. Особливістю зазначених суб'єктів є те, що їх управлінський вплив діє переважно лише на учасників цих об'єднань чи спілок та не має державного характеру, тобто управлінські рішення чи доручення є не обов'язковими до виконання іншими суб'єктами та мають лише рекомендаційний характер [6, 54].

Підводячи підсумок розгляду та визначенню суб'єктів, можна стверджувати, що вони створюють відповідну цілісну підсистему системи забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності. Зазначена система уособлює собою діяльність усіх державних органів щодо управління з боку наведених вище суб'єктів на суспільні відносини у сфері охорони, захисту та правового регулювання інтелектуальної власності.

Визначаючи суб'єкти адміністративно-правового забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності та роблячи спробу їх класифікації слід мати на увазі, що деякі суб'єкти можуть входити до різних груп, маючи одночасно декілька функцій стосовно інтелектуальної власності. Це чітко видно з проведеного аналізу. Отже, на нашу думку, класифікацію суб'єктів необхідно проводити не персонально, а за функціональним навантаженням, яке закріплено у нормативно-правових актах. Адже законодавство постійно розвивається, і виникають як інші суб'єкти, так і змінюються функції вже існуючих суб'єктів. Тому, на наш погляд, класифікація суб'єктів адміністративно-правового забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності на цей час може мати такий вигляд: суб'єкти загальної компетенції; суб'єкти галузевої компетенції; суб'єкти, які входять до системи правоохоронних органів; суб'єкти, які входять до системи контролюючих органів; суб'єкти, які входять до системи органів судової влади; суб'єкти, які входять до системи органів прокуратури; суб'єкти, які входять до системи державного регулювання у сфері трансферу технологій; державні установи, організації та підприємства, яким органи виконавчої влади делегують частину своїх повноважень щодо управління сферою інтелектуальної власності. Крім того, опосередковано можна виділити групу суб'єктів, які безпосередньо впливають на державне управління із забезпечення прав інтелектуальної власності, це – наукові установи, діяльність яких безпосередньо пов'язана з правовими дослідженнями

проблем сфери інтелектуальної власності, та суб'єкти недержавного (громадського) управління. Звісно, з часом склад суб'єктів може змінюватися, з розвитком інституту інтелектуальної власності їх склад буде зростати, а класифікація ставати більш складною та розгалуженою, тобто можуть бути визначені нові суб'єкти (нормативно визначені), які входять до відповідної сфери (нормативно визначеної) щодо забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності, як то в сфері трансферу технологій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Право інтелектуальної власності : Акад. курс : Підруч. для студ. вищих навч. П68 закладів/ О.П. Орлюк, Г.О. Андрощук, О.Б. Бутнік-Сіверський та ін. ; за ред. О.П. Орлюк, О.Д. Святоцького. – К. : Видавничий Дім “Ін Юре”, 2007. – 696 с.
2. Положення про Міністерство доходів і зборів України : Указ Президента України від 18 березня 2013 року № 141/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141/2013/page](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141/2013/page).
3. Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України : Указ Президента України від 31 травня 2011 року № 634/2011 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // zakon4.rada.gov.ua/laws/show/634/2011](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/634/2011).
4. Адміністративне право України : Підручник : за заг. ред. д. ю. н., проф. Коломоєць Т.О. – Київ : Істина, 2008. – 457 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // gadnuk.info/pidruchnuku/admin-pravo/41-kolomoets/21727-----s-3----.html](http://gadnuk.info/pidruchnuku/admin-pravo/41-kolomoets/21727-----s-3----.html).
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення : за станом на 7 грудня 1984 року № 8073-X // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984. – Дод. до № 51. – Ст. 1122.
6. *Запорожець І.Г.* Адміністративно-правові засади управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / І.Г. Запорожець. Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2006. – 201 с.
7. *Притика Д.* Організаційно-правові засади діяльності спеціалізованих колегій по захисту інтелектуальної власності / Д. Притика // Право України. – 2002. – № 6. – С. 62–64.
8. Про прокуратуру : Закон України від 05 листопада 1991р. // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 53. – Ст. 793.
9. *Михайленко О.* Представництво прокуратурою законних інтересів громадян у суді / О. Михайленко // Вісник прокуратури. – 2000. – № 3. – С. 26–30.
10. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій : Закон України від 14 вересня 2006 року № 143-V // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 45. – Ст. 434.
11. Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки : Указ Президента України від 25 квітня 2013 року № 240/2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // zakon3.rada.gov.ua](http://zakon3.rada.gov.ua).
12. Про особливості правового режиму діяльності Національної академії наук України, галузевих академій наук та статусу їх майнового комплексу : Закон України від 7 лютого 2002 року № 3065-III // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2002. – № 30. – Ст. 205.

Отримано 24.01.2014